

AGATA SZCZUKOCKA

Uniwersytet Łódzki

WPLYW USŁUG BIZNESOWYCH NA ROZWÓJ GOSPODARKI

Streszczenie

Usługi odgrywają coraz większą rolę we współczesnym świecie zarówno w procesie produkcji, jak i konsumpcji. Stopień rozwoju sektora usług świadczy o poziomie rozwoju gospodarczego kraju. Obecnie sektor usług przechodzi głębokie przeobrażenia wewnętrzne, zmienia się struktura oferowanych usług, coraz większego znaczenia nabierają usługi IT oraz usługi oparte na wiedzy. Głębokie nadzieje są związane z rozwojem usług biznesowych, które stanowią siłę napędową gospodarki. Celem artykułu jest próba zwrócenia uwagi na usługi biznesowe, ich znaczenie i rozwój. W artykule dokonano analizy danych statystycznych na temat pracujących, wartości dodanej brutto oraz podmiotów gospodarczych należących do sekcji K sektora usługowego. Analiza zebranego materiału statystycznego oraz lektura wielu raportów na temat rynku usług pozwala stwierdzić, że usługi są dominującym sektorem gospodarki, który wpływa na tempo rozwoju gospodarczego i poziom konkurencji.

Słowa kluczowe: usługi biznesowe, rozwój gospodarczy

Wprowadzenie

Rozwój gospodarczy, dążenie do utrzymania przewagi konkurencyjnej na rynku oraz minimalizacja kosztów działania w coraz większym zakresie są uzależnione od pojawiania się na rynku nowych, wyspecjalizowanych podmiotów gospodarujących świadczących fachową pomoc. Wzrastająca rola sektora usług jest związana z wewnętrznymi przeobrażeniami samego sektora, co powoduje wyodrębnianie się nowych dziedzin działalności, do których należą np. usługi biz-

nesowe. Wraz z postępowaniem technologicznym zaczęło się pojawiać coraz większe zapotrzebowanie na usługi biznesowe, niejednokrotnie określane jako usługi wspomagające wobec innych podmiotów gospodarczych. Celem artykułu jest zwrócenie uwagi na poziom rozwoju i strukturę usług biznesowych w Polsce. Przyjrano się również dynamice i kierunkom zachodzących zmian w zatrudnieniu, wartości dodanej brutto oraz podmiotom gospodarczym należącym do sekcji K.

1. Pojęcie, klasyfikacja i cechy usług biznesowych

Według Głównego Urzędu Statystycznego usługi biznesowe to „całokształt usług świadczonych przez wyspecjalizowane firmy na rzecz innych zakładów w celu zwiększenia ich efektywności, wydajności i konkurencyjności”¹. W Polskiej Klasyfikacji Działalności usługi biznesowe tworzą dział 74 sekcji K: „Obsługa nieruchomości, wynajem, nauka i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”. Majchrzak do usług biznesowych zalicza usługi profesjonalne, o wysokiej wartości dodanej, usługi dotyczące pracowników i usługi wspieranie przedsiębiorczości². Kłosiński do usług biznesowych zalicza: „usługi komputerowe i z nimi związane”, „usługi badań i rozwoju” oraz „inne usługi biznesowe”³. Dokonuje również podziału usług biznesowych na dwie grupy: pierwsza obejmuje usługi biznesowe naukochłonne, które są usługami profesjonalnymi, druga grupa to tzw. usługi biznesu operacyjnego, np. sprzątanie. Usługi biznesowe niejednokrotnie określane są także jako usługi gospodarcze i są definiowane „jako działalność wyspecjalizowanych podmiotów gospodarczych”⁴. Dąbrowska, podkreślając ekonomiczną rolę usług biznesowych, wymienia trzy grupy czynników, które określa jako czynniki sprawcze (elastyczność, specjalizacja, różnicowanie produktu, koncentracja, zmiana organizacyjna, obniżka kosztów, jakość, wiedza, biegłość i doświadczenie, nowa technika, umiędzynarodowienie), obszary oddziaływania (produktywność, konkurencja, innowacje, zatrudnienie) oraz efekty koń-

¹ *Rynek wewnętrzny w 1996 roku*, GUS, Warszawa 1997, s. 89

² M. Majchrzak, *Usługi biznesowe w Unii Europejskiej – definicja, klasyfikacja, perspektywy rozwoju*, w: A. Panasiuk, K. Rogoziński (red), *Usługi w Polsce. Nauka, dydaktyka i praktyka wobec wyzwań przyszłości*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2008.

³ K.A. Kłosiński, *Światowy rynek usług w początkach XXI wieku*, PWE, Warszawa 2011, s. 185.

⁴ A. Dąbrowska, *Rozwój rynku usług w Polsce – uwarunkowania i perspektywy*, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2008, s. 120.

cowe (konkurencyjność, wzrost gospodarczy)⁵. Usługi biznesowe wpływają także na podnoszenie jakości działań będących przedmiotem tych usług oraz na zwiększenie efektywności przedsiębiorstwa. Kłosiński i Mongiało dokonują podziału usług biznesowych na usługi biznesowe *sensu largo* i usługi biznesowe *sensu stricto*. Do usług biznesowych *sensu largo* zaliczają:

- działalność prawniczą, rachunkowo-księgową, doradztwo, zarządzanie holdingami (74.1);
- działalność w zakresie architektury i inżynierii (74.2);
- badania i analizy techniczne (74.3);
- reklamę (74.4);
- rekrutację i udostępnianie pracowników (74.5);
- działalność detektywistyczną i ochroniarską (74.6);
- sprzątanie i czyszczenie obiektów (74.6);
- działalność komercyjną, gdzie indziej nie klasyfikowaną (działalność fotograficzna, działalność związana z pakowaniem, tłumaczeniami, usługami sekretarskimi, działalność centrów telefonicznych oraz działalność związana z organizacją targów i wystaw) (74.8)⁶.

Do usług biznesowych *sensu stricto* zaliczane są następujące działy:

- obsługa nieruchomości (70);
- wynajem maszyn i urządzeń bez obsługi oraz wypożyczanie artykułów użytku osobistego i domowego (71);
- informatyka (72);
- działalność badawczo-rozwojowa (73);
- działalność gospodarcza pozostała (74)⁷.

Należy zauważyć, że obowiązująca od 1 stycznia 2009 roku PKD 2007 nie wprowadziła nowych rodzajów usług biznesowych, zmianie uległo jedynie ich miejsce w klasyfikacji. Nowa klasyfikacja zalicza działalność związaną z obsługą rynku nieruchomości do działu L, działalność profesjonalną, naukową i techniczną do działu M, zaś działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierającą do działu N. Klasyfikację usług biznesowych według Eurostatu przedstawiono w tabeli 1.

---

⁵ Tamże, s. 122.

⁶ K. Kłosiński, D. Mongiało, *Usługi biznesowe w Unii Europejskiej na przełomie wieków*, „Wiadomości Statystyczne” 2005, nr 12, s. 95.

⁷ Tamże.

Tabela 1

Usługi biznesowe według klasyfikacji EUROSTAT

Klasyfikacja działalności według NACE	Określenie rodzaju działalności	Podstawowe rodzaje działalności
72.1–6	usługi informatyczne	doradztwo w zakresie sprzętu komputerowego, doradztwo w zakresie oprogramowania, przetwarzanie danych, działalność związana z bazami danych
74.11, 74.12, 74.14	usługi profesjonalne	działalność prawnicza, działalność rachunkowo-księgową, doradztwo podatkowe, doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania
74.13, 74.4	usługi marketingowe	badanie rynku, reklama
74.2, 74.3	usługi techniczne	działalność w zakresie architektury i inżynierii, badania i analizy techniczne
71.1, 71.21–23, 71.31–33	usługi wynajmu (leasing, wypożyczanie)	wynajem sprzętu transportowego i budowlanego, wynajem maszyn i urządzeń biurowych, w tym komputerów
74.5	usługi pośrednictwa pracy	rekrutacja personelu itp.
74.6, 74.7	działalność obsługowa (<i>operational</i>)	działalność dochodzeniowo-detektywistyczna i ochroniarska, sprzątanie i czyszczenie obiektów
74.81–84	inna działalność (pozostałe usługi biznesowe)	prowadzenie sekretariatów, przekłady językowe, fotografowanie, pakowanie, organizowanie targów, wystaw.

Źródło: Commission of the European Communities, Communication from the commission to the council, *The contribution of business services to industrial performance. A common policy framework*, Brussels 1998.

Klasyfikacja stosowana przez ONZ (ISIC) utożsamia usługi biznesowe z całą sekcją K według PKD, przy czym według ISIC jest to także sekcja K, składająca się z następujących działów:

dział 70 – obsługa nieruchomości,

dział 71 – wynajem maszyn i urządzeń bez obsługi oraz wypożyczanie artykułów użytku osobistego i domowego,

dział 72 – informatyka,

dział 73 – działalność badawczo-rozwojowa,

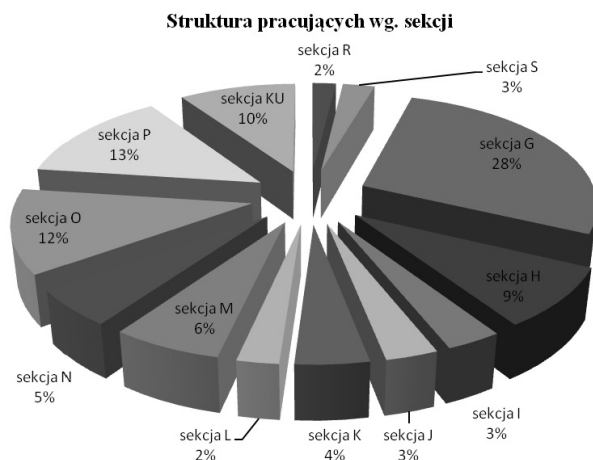
dział 74 – pozostałe usługi biznesowe.

Przytoczone klasyfikacje wskazują na duże zróżnicowanie usług biznesowych, pomimo wszystko usługi te mają cechę wspólną, którą są ich odbiorcy, czyli podmioty gospodarcze.

2. Struktura i rozwój usług biznesowych

W roku 2011 w sektorze rolnym pracowało 12,7%, w przemyśle 30,6%, sektor usług dawał pracę 56,7% osób. Według Strategii Rozwoju Kraju na 2015 rok zakładane wartości tych wskaźników wynoszą odpowiednio dla sektora rolnego 11%, dla przemysłu 26% i dla sektora usług 63%. Wartości te świadczą o dalszym rozwoju sektora usług i jego dominacji nad pozostałymi sektorami. Kuczevska uważa, że na rozwój usług biznesowych wpływa: rozwój gospodarki rynkowej, rozwój sektora prywatnej przedsiębiorczości, małych i średnich przedsiębiorstw, integracja europejska oraz wzrastający poziom konkurencji⁸.

W celu lepszego zobrazowania usług biznesowych, które koncentrują się wokół sekcji K, warto przybliżyć strukturę pracujących oraz wartości dodanej w sektorze usług w poszczególnych sekcjach w 2010 roku⁹.

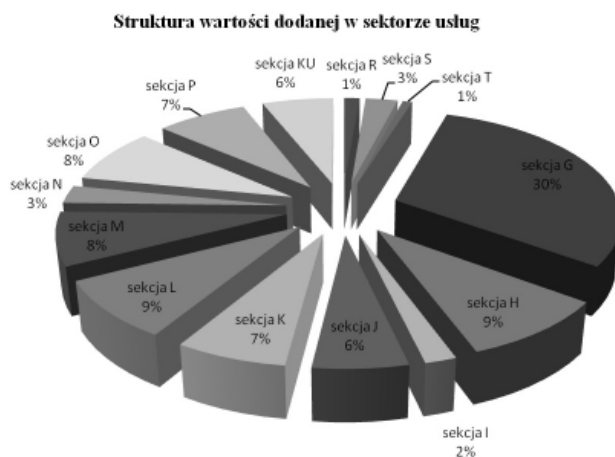
Rysunek 1. Struktura pracujących w usługach według sekcji w 2010 roku

Źródło: *Rynek wewnętrzny w 2011 roku*, GUS, Warszawa 2012.

W roku 2009 w porównaniu z okresem wcześniejszym w branży informacyjnej miał miejsce ponad dziesięcioprocentowy wzrost wartości obrotów tego działu. W roku 2010 w porównaniu z 2009 wzrost wartości obrotów przekroczył 25%. Podobnie wyglądała sytuacja w przypadku działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej oraz związanej z zarządzaniem – tu w roku 2009 w porównaniu

⁸ L. Kuczevska, *Stan i tendencje rozwoju usług biznesowych w Polsce*, IRWiK, Warszawa 2006.

⁹ *Rynek wewnętrzny w 2010 roku*, GUS, Warszawa 2011.

Rysunek 2. Struktura wartości dodanej brutto w usługach według sekcji w 2010 roku

Źródło: *Rynek wewnętrzny w 2011 roku*, GUS, Warszawa 2012.

z 2008 odnotowano wzrost obrotów o ponad 2%¹⁰. W roku 2010 w porównaniu z rokiem 2009 wartość obrotów wzrosła o 9%, przy jednoczesnym spadku liczby przedsiębiorstw o około 3%¹¹. W przypadku działalności związanej z architekturą i inżynierią wzrost wartości obrotów przekroczył 15%. Rok 2010 w porównaniu z 2009 przyniósł ponad 13% wzrost wartości obrotów, należy także podkreślić, że w tym samym okresie nastąpił również wzrost liczby przedsiębiorstw prowadzących tego typu działalność o ponad 2%. W roku 2010 firmy te zatrudniały o 8,1% więcej pracowników niż w roku 2009. Badania wykazują ponadto, że w latach 2005–2006 w przypadku działalności związanej z reklamą, badaniem rynku i opinii publicznej także odnotowano wzrost obrotów. W okresie późniejszym, to znaczy w roku 2010, w porównaniu z rokiem 2009 również miał miejsce wzrost obrotów o 12%, niemniej jednak w okresie tym nastąpił spadek liczby przedsiębiorstw zajmujących się działalnością reklamową i badaniem rynku oraz opinii publicznej o 1,9%. Sytuacja taka mogła być spowodowana np. odchodzeniem od tradycyjnych form reklamy na rzecz Internetu w celu minimalizacji kosztów. Na uwagę wśród usług należących do grupy usług biznesowych zasługuje działalność związana z zatrudnieniem. Według przytaczanego źródła w działalności związanej z zatrudnieniem wartość obrotów w roku 2009 w porównaniu

¹⁰ Tamże.

¹¹ *Rynek wewnętrzny w 2011 roku*, GUS, Warszawa 2012.

z rokiem 2008 wzrosła o ponad 5%. W roku 2010 w porównaniu z rokiem 2009 także odnotowano bardzo wysoki wzrost wartości obrotów wśród przedsiębiorstw prowadzących działalność związaną z zatrudnieniem, wzrost ten osiągnął poziom 43%. Sytuację taką można tłumaczyć wzrostem liczby podmiotów prowadzących tego typu działalność o 18,5%, a co za tym idzie – wzrostem liczby pracujących o około 35%.

Usługi biznesowe w ostatnich latach wykazują bardzo dynamiczny rozwój, świadczą o tym dane zawarte w tabelach 2, 3 i 4.

Tabela 2

Dynamika podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON zaliczanych do sekcji K w latach 2009–2011

Jednostka terytorialna	Sektor publiczny					Sektor prywatny				
	2009	2010	10/9	2011	11/10	2009	2010	10/9	2011	11/10
	jed. gosp.	jed. gosp.	indeks	jed. gosp.	indeks	jed. gosp.	jed. gosp.	indeks	jed. gosp.	indeks
POLSKA	124	123	99,2	118	95,9	130 498	131 090	100,5	127 344	97,1
Region centralny	39	37	94,9	33	89,2	30 441	31 075	102,1	30 603	98,5
Region południowy	20	23	115	23	100	26 863	27 110	100,9	26 282	96,9
Region wschodni	10	10	100	10	100	17 040	16 771	98,4	15 940	95
Region północnozachodni	18	18	100	19	105,6	22 037	22 050	100,1	21 303	96,6
Region południowoza-chodni	16	13	81,3	12	92,3	14 484	14 619	100,9	14 251	97,5
Region północny	21	22	104,8	21	95,5	19 633	19 465	99,1	18 965	97,4
Polska – gminy miejskie	113	115	101,8	112	97,4	92 474	92 632	100,2	90 120	97,3
Polska – gminy miejsko-wiejskie	9	7	77,8	4	57,1	20 704	20 807	100,5	19 953	95,9
Polska – gminy wiejskie	2	1	50	2	200	17 320	17 651	101,9	17 271	97,8
Polska – miasto	121	120	99,2	116	96,7	107 261	107 345	100,1	104 041	96,9
Polska – wieś	3	3	100	2	66,7	23 237	23 745	102,2	23 303	98,1

Źródło: obliczenia własne na podstawie Banku Danych Lokalnych.

W sektorze publicznym w roku 2010 w porównaniu z 2009 nastąpił niewielki spadek liczby zarejestrowanych podmiotów usługowych należących do sekcji K o 0,8%. W roku 2011 w porównaniu z 2010 także zanotowano spadek liczby podmiotów o 4,1%. W sektorze prywatnym sytuacja wyglądała znacznie lepiej – w roku 2010 w porównaniu z 2009 nastąpił niewielki wzrost o 0,5%, natomiast w roku 2011 w porównaniu do 2010 miał miejsce spadek o 2,9%. Podając dalszej analizie zawarte w tablicy dane, można zauważyć, że w przypadku sektora publicznego najslabiej wypadł region centralny i południowo-zachodni. W sektorze prywatnym w 2010 roku w porównaniu z rokiem 2009 spadek liczby podmiotów gospodarczych miał miejsce w regionie wschodnim o 1,6% oraz północnym o 0,9%. W roku 2011 w porównaniu z rokiem 2010 niekorzystna sytuacja dotknęła wszystkie regiony Polski. W porównaniach gmin o charakterze miejskim, miejsko-wiejskim i wiejskim najlepiej wypadają gminy miejskie, choć w dłuższej perspektywie czasu wzrasta liczba podmiotów w gminach wiejskich. Może to być wynikiem spadku zatrudnienia w sektorze rolniczym podyktowanym wzrostem liczby podmiotów gospodarczych w sektorze usług. W tabeli 3 przedstawiono dynamikę pracujących w sekcji K w latach 2009–2010 z podziałem na pracujących mężczyzn i pracujące kobiety.

Tabela 3

Dynamika pracujących w sekcji K w latach 2009–2010

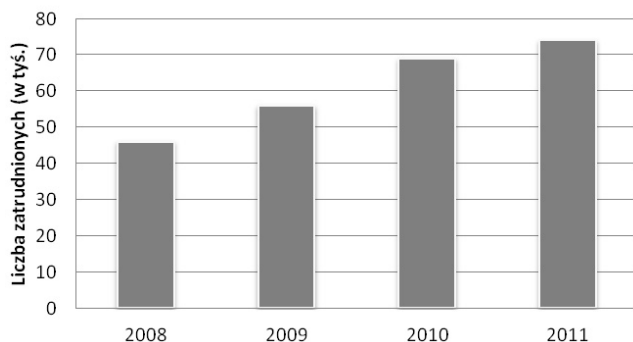
Jednostka terytorialna	Ogółem			Mężczyźni			Kobiety		
	2009	2010	10/9	2009	2010	10/9	2009	2010	10/9
	osoba	osoba	indeks	osoba	osoba	indeks	osoba	osoba	indeks
POLSKA	335 305	339 145	101,1	109 887	111 926	101,9	225 418	227 219	100,8
Region centralny	117 386	121 953	103,9	43 052	45 490	105,7	74 334	76 463	102,9
Region południowy	60 934	60 905	100	19 358	19 551	101	41 576	41 354	99,5
Region wschodni	35 767	35 969	100,6	10 523	10 320	98,1	25 244	25 649	101,6
Region północno-zachodni	43 282	42 452	98,1	12 941	12 954	100,1	30 341	29 498	97,2
Region południowo-zachodni	36 166	35 896	99,3	11 564	10 968	94,8	24 602	24 928	101,3
Region północny	41 770	41 970	100,5	12 449	12 643	101,6	29 321	29 327	100

Źródło: obliczenia własne na podstawie Banku Danych Lokalnych.

W 2010 roku w porównaniu z 2009 zanotowano wzrost pracujących w sekcji K o 1,1%. W regionie centralnym nastąpił wzrost pracujących o 3,9%, w regionie południowym sytuacja nie uległa zmianie, w regionie wschodnim zanotowano

wzrost o 0,6%, podobnie w regionie północnym wzrost o 0,5%, natomiast w regionie północno-zachodnim miał miejsce spadek o 1,9%, a w regionie południowo-zachodnim spadek o 0,7%. Dynamika pracujących w sektorze usług w sekcji K wykazuje pewien stopień zróżnicowania. Przyczyną tego może być różny poziom rozwoju gospodarczego danego regionu. W 2010 roku w sektorze usług w sekcji K pracowało 4,2% ogółu zatrudnionych w usługach. W tabeli 3 zawarto także dane z podziałem na zatrudnionych mężczyzn i kobiety. W roku 2010 w porównaniu z rokiem 2009 w regionie wschodnim zanotowano spadek zatrudnienia mężczyzn o 1,9%. Podobna sytuacja miała miejsce w regionie południowo-zachodnim, gdzie spadek wyniósł 5,2%. W przypadku kobiet także zanotowano spadek zatrudnienia w dwóch regionach: był to region południowy (0,5%) i północno-zachodni (2,8%). Najwyższy wzrost zatrudnienia w usługach dla biznesu dotyczył następujących zawodów: informatyków, technicznego personelu obsługi komputerów, agentów biur wspomagania biznesu, ochroniarzy, specjalistów ds. biznesu, pracowników ds. finansowych, handlowych i statystycznych oraz średniego personelu biurowego¹². Na rysunku 3 przedstawiono poziom zatrudnionych w sektorze usług biznesowych w latach 2008–2011.

Rysunek 3. Zatrudnienie w sektorze nowoczesnych usług biznesowych w latach 2008–2011

Źródło: www.absl.pl.

¹² A. Karpiński, *Przyszłość rynku pracy w Polsce*, w: *Pracujący w gospodarce narodowej w 2007 r.*, GUS, Warszawa 2008.

Kolejnym wskaźnikiem świadczącym o poziomie rozwoju usług biznesowych jest wartość dodana brutto. W tabeli 4 przedstawiono dynamikę wartości dodanej brutto wytwarzanej w sekcji K i L w latach 2007–2009.

Tabela 4

Dynamika wartości dodanej brutto wytworzonej w sekcji K i L w latach 2007–2009

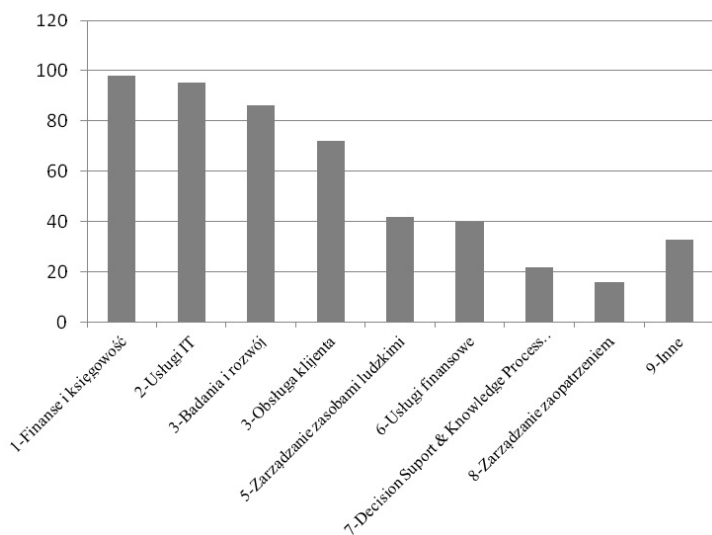
Jednostka terytorialna	2007	2008	Rok poprzedni =100	2009	Rok poprzedni =100
	mln zł	mln zł		mln zł	
POLSKA	119 152	128 017	107,4	115 931	90,6
Region centralny	43 905	46 868	106,7	43 299	92,4
Region południowy	21 882	23 689	108,3	21 382	90,3
Region wschodni	12 060	13 335	110,6	11 838	88,8
Region północnozachodni	15 272	16 500	108	14 145	85,7
Region południowozachodni	10 870	11 844	109	11 277	95,2
Region północny	15 165	15 779	104	13 990	88,7

Źródło: obliczenia własne na podstawie Banku Danych Lokalnych.

W roku 2008 w porównaniu z rokiem 2007 we wszystkich regionach kraju odnotowano wzrost wartości dodanej brutto. Zmianie uległa sytuacja w roku 2009 w porównaniu z rokiem 2008, we wszystkich regionach zanotowano niewielkie spadki. W roku 2010 sektor usług wytworzył 64,3% wartości dodanej brutto całej gospodarki i zatrudnił 57,4% ogółu pracujących. Udział działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości (sekcja L) w wartości dodanej brutto wyniósł 8,7%, natomiast sekcja K stanowiła 6,7% wartości dodanej w sektorze usług.

Uważa się, że dynamiczny rozwój usług biznesowych jest efektem zjawiska outsourcingu, który sprawia, że przedsiębiorstwa koncentrują działania na podstawowej działalności gospodarczej, minimalizując w ten sposób koszty działania. Według najnowszych badań Instytutu Outsourcingu, wykonanych przez MillwardBrown SMG / KRC, polski rynek outsourcingu procesów biznesowych jest wart 3 mld 960 mln zł. Wynik taki jest spowodowany intensywnym rozwojem firm z polskim kapitałem, napływem inwestorów zagranicznych oraz kontraktami realizowanymi przez międzynarodowe centra usług biznesowych działające w Polsce. Około 63% firm szacuje, że rynek usług biznesowych nadal będzie utrzymywał tendencję wzrostową. Z kolei Związek Liderów Sektora Usług

Biznesowych (ABSL) szacuje, że do 2013 roku centra usług biznesowych będą zatrudniać 100 tys. osób, a sam sektor osiągnie wartość ponad 4,5 mld dolarów. W 2010 roku w Polsce działały 282 centra usług z kapitałem zagranicznym, w których znalazło zatrudnienie 69 tys. osób. W Polsce dominują centra świadczące w przeważającej mierze usługi finansowo-księgowo oraz IT. W ostatnich latach doszło także do pewnego rodzaju specjalizacji regionów: w Warszawie, Łodzi i Poznaniu dominują usługi o charakterze finansowo-księgowym, Kraków i Trójmiasto skupiają centra specjalizujące się w projektach IT, Wrocław koncentruje się głównie na działalności badawczo-rozwojowej. Centra usług biznesowych są lokowane w dużych miastach, zwłaszcza ośrodkach akademickich, jest to wynikiem dostępności absolwentów o odpowiednich kwalifikacjach. Zmianie ulega także oferta usług świadczonych przez centra, początkowo były to proste usługi określane mianem czystościowych oraz usługi ochroniarskie, od 2010 roku widać duże zainteresowanie usługami biznesowymi. Na rysunku 4 przedstawiono rodzaje najczęściej świadczonych usług w centrach w Polsce.

Rysunek 4. Rodzaje usług świadczonych w centrach w Polsce

Źródło: www.absl.pl.

Przytoczone dane na temat usług biznesowych są bardzo budujące, niemniej jednak okazuje się, że są jeszcze dziedziny wymagające dużego zaangażowania, w porównaniach międzynarodowych dotyczących innowacyjności usług Polska nie wypada najlepiej. Podany w raporcie Statystyka Innowacji w Europejskim Sektorze Usług z 2007 roku wskaźnik SSII dla Usług Biznesowych o Dużej Zawartości Wiedzy (Knowledge Intensiva Business Services) wyniósł 0,26. Podana wartość wskaźnika, wyznaczona dla 25 państw Unii Europejskiej, stawia Polskę na ostatniej pozycji¹³. Informacja ta wskazuje na dalsze kierunki rozwoju usług biznesowych, do których z całą pewnością należą: działalność badawczo-rozwojowa, zaawansowane usługi IT oraz usługi KPO. Pomimo stabilnego rozwoju usług biznesowych nie należy zapominać o istniejących zagrożeniach, do których można zaliczyć:

- niski poziom PKB;
- niskie tempo wzrostu PKB;
- niski poziom inwestycji;
- niestabilną sytuację finansową państwa;
- problemy niedoboru kapitału własnego;
- trudności w pozyskiwaniu kredytów na działalność gospodarczą;
- zawile i skomplikowane przepisy prawne (restrykcyjny system podatkowy);
- niedobór wysoko wykwalifikowanych specjalistów;
- niestabilny rynek pracy (wysoki poziom bezrobocia)¹⁴.

Występowanie wymienionych zagrożeń, brak stabilizacji gospodarczej i politycznej kraju wywołuje niechęć do działania zarówno po stronie firm usługowych, jak i po stronie klientów korzystających z oferowanych usług. Rozwój usług biznesowych nie jest uwarunkowany wymienionymi zagrożeniami, a jedynie siłą ich oddziaływania. Wymieniony dokument opublikowany przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy zwraca także uwagę na bariery wpływające na rozwój usług biznesowych. Do barier tych zaliczono:

- niewystarczającą podaż usług dla przedsiębiorczości;
- zbyt zawile i skomplikowane przepisy administracyjne i prawne;
- za wysokie ceny oferowanych usług;
- niską jakość świadczonych usług;

---

¹³ A. Laskowska-Rutkowska, *Unia Europejska stawia na rozwój innowacyjności*, „Eurologistics” 2008, nr 44.

¹⁴ *Analiza warunków funkcjonowania sektora usług dla przedsiębiorczości*, Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Warszawa 2005, s. 64.

- złą sytuację finansową przedsiębiorstw;
- ograniczony dostęp do informacji o polskich przedsiębiorstwach świadczących usługi biznesowe;
- niski stopień informatyzacji przedsiębiorstwa¹⁵.

Analiza danych statystycznych oraz raportów na temat usług biznesowych pozwala stwierdzić, że jest to dynamicznie rozwijający się dział usług, a wymienione bariery nie stanowią istotnej przeszkody w ich rozwoju.

3. Znaczenie usług biznesowych dla gospodarki

Zastanawiając się nad znaczeniem usług biznesowych dla gospodarki, należy przyjrzeć się wartościom podstawowych wskaźników świadczących nie tylko o rozwoju sektora usług, lecz także o rozwoju całej gospodarki. W Polsce w 2010 roku w rejestrze REGON było zarejestrowanych 3,9 mln podmiotów gospodarczych, z czego 2,9 mln podmiotów przypadało na przedsiębiorstwa usługowe. W tym samym okresie sektor usług wytworzył 64,3% wartości dodanej brutto całej gospodarki. Udział sekcji K w wartości dodanej brutto wyniósł 6,7%, a sekcji L 8,7%. W 2010 roku w sektorze usług znalazło pracę 57,4% ogółu pracujących. W przedsiębiorstwach usługowych zaliczanych do sekcji K pracowało 4,2%, a w sekcji L 2,4% ogółu pracujących w podmiotach usługowych. Dąbrowska określiła „usługi biznesowe jako siłę motoryczną rozwoju przedsiębiorczości”, a wśród najważniejszych motywów korzystania z usług biznesowych wymienia: redukcję kosztów, możliwość koncentracji na podstawowej działalności firmy, dążenie do poprawy jakości oferowanych usług, dbałość o zachowanie konkurencyjności firmy i zwiększenie jej wartości, dostęp do nowych technologii i inne¹⁶. Badaczka podaje także wskaźniki wzrostu usług najbardziej dynamizujących gospodarkę do 2020 roku. Według założeń w 2020 roku udział profesjonalnych usług biznesowych w produkcji wyniesie 16,7% (w 1998 wynosił 4,8%), w zatrudnieniu 8,1% (w 1998 udział w zatrudnieniu wynosił 3,2%). Wartości te świadczą o wysokiej roli usług biznesowych w rozwoju gospodarczym kraju. Kuczevska, podkreślając rolę usług biznesowych, twierdzi, że „usługi biznesowe są jednym z nośników gospodarki opartej na wiedzy”¹⁷. Ogromna rola usług biznesowych polega na ich

¹⁵ Tamże, s. 67.

¹⁶ A. Dąbrowska, *Rozwój rynku usług w Polsce...*, s. 120.

¹⁷ L. Kuczevska, *Stan i tendencje rozwoju...*, s. 39.

oddziaływaniu na wszystkie sektory gospodarki. Usługi biznesowe wpływają na tempo wzrostu gospodarczego oraz podnoszą poziom konkurencyjności gospodarki. Sektor usług biznesowych nabiera coraz większego znaczenia w życiu gospodarczym Polski. Jest źródłem innowacji oraz wpływa na efektywność działania przedsiębiorstw.

Literatura

- Analiza warunków funkcjonowania sektora usług dla przedsiębiorczości*, Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Warszawa 2005.
- Dąbrowska A., *Rozwój rynku usług w Polsce – uwarunkowania i perspektywy*, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2008.
- Górecki J., *Nowoczesne usługi biznesowe dają przewagę*, „Twój Biznes” 2011, nr 12.
- Kuczevska L., *Stan i tendencje rozwoju usług biznesowych w Polsce*, IRWiK, Warszawa 2006.
- Karpiński A., *Przyszłość rynku pracy w Polsce*, w: *Pracujący w gospodarce narodowej w 2007 r.*, GUS, Warszawa 2008.
- Kłosiński K.A., *Światowy rynek usług w początkach XXI wieku*, PWE, Warszawa 2011.
- Kłosiński K., Mongiałło D., *Usługi biznesowe w Unii Europejskiej na przełomie wieków*, „Wiadomości Statystyczne” 2005, nr 12.
- Laskowska-Rutkowska A., *Unia Europejska stawia na rozwój innowacyjności*, „Eurologistics” 2008, nr 44.
- Majchrzak M., *Usługi biznesowe w Unii Europejskiej – definicja, klasyfikacja, perspektywy rozwoju*, w: A. Panasiuk, K. Rogoziński (red), *Usługi w Polsce. Nauka, dydaktyka i praktyka wobec wyzwań przyszłości*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2008.
- Raport Instytutu Outsourcingu i Związku Liderów Sektora Usług Biznesowych w Polsce, *Outsourcing w Polsce 2011–2012 – Polska umacnia się na pozycji globalnego lidera*.
- Rynek wewnętrzny w 1996 roku*, GUS, Warszawa 1997.
- Rynek wewnętrzny w 2009 roku*, GUS, Warszawa 2010.
- Rynek wewnętrzny w 2010 roku*, GUS, Warszawa 2011.
- Rynek wewnętrzny w 2011 roku*, GUS, Warszawa 2012.

THE IMPACT OF BUSINESS SERVICES ON THE ECONOMY GROWTH**Summary**

Recently, the importance of the services has been significantly increasing in both production and consumption. The development of the service sector is an evidence of the level of country's economic growth. Currently, the service sector is undergoing deep internal transformations and the structure of the offered services is changing, it need to be emphasized that the meaning of IT and knowledge based services increases the most. There is a lot of hope put on the business services development, by which the economy is driven. The article aims to draw attention to the importance of the service sector and its development. The author also analyzed statistical data on the employment, gross value added and business entities belonging to the K Section of the service sector. The analysis of the statistical data and various reports on the services market shows that the business service sector is the dominant one in the economy. Moreover, it plays the key role as it affects the economic growth rate and the level of competition in the market.

Keywords: business services, economy growth

Translated by Agata Szczukocka

